

Aalto-yliopisto

HELSINGIN YLIOPISTO

TAMPEREEN
YLIOPISTO

OTM:n hankkeen yhteistyö muiden hankkeiden kanssa

Opintohallinnon tietojärjestelmän käyttö- ja kehityspalveluita tuottavan inhouse yrityksen perustaminen

Kati Kettunen, palvelujohtaja
Opetus- ja opintopalvelut
Helsingin yliopisto

Yhteisyritys OTM-hankkeen tulosten pohjalta TAUSTA

Marraskuu 2012 HY- Aalto - TaY sopimus opintohallinnon järjestelmän toteutuksesta

→ sovittu tavoitteesta, että syntyvän järjestelmän ylläpito- ja jatkokehitys sekä käyttöpalvelut organisoidaan yhteiseen inhouse yritykseen

OTM vararehtoritapaaminen 10.9.2013

→ toimeksianto OTM johtoryhmälle käynnistää selvitystyö yhteisyrityksen perustamisesta

OTM vararehtoritapaaminen 10.9. 2014:

→ aiesopimus inhouse yhtiön perustamisesta, jossa tavoitteena yhtiön perustaminen 28.2.2015 mennessä

Koonti 1/3: Miksi inhouse yritys

- Nykyinen konsortioihin perustuva yliopistojen yhteisten opintosektorin järjestelmäpalveluiden tuottaminen on tullut tiensä päähän
- Yliopistojen uusi asema itsenäisinä toimijoina irrallaan valtiokonsernista on muuttanut toimintaympäristöä
  - emme voi ostaa järjestelmäpalveluja kilpailuttamatta toisiltamme, markkinoilta tai valtion inhouse yrityksestä.
  - Yliopistojen ydinpalvelussa (opintohallinto), jossa ei ole aitoja järjestelmäpalvelumarkkinoita, kilpaillussa markkinaympäristössä toimiminen on yliopistoille hallinnollisesti kallista, toiminnallisesti jäykkää ja vaikeuttaa synergiaetujen saavuttamista

Koonti 2/3: Miksi inhouse yritys

- Muut yliopistojen yhteisorganisoitumismuodot (projektioorganisaatio, konsortio, yhteislaitos) eivät ole riittäviä vakaan, tehokkaan ja pitkäjänteisen järjestelmäpalvelun tuottamiselle (OTM elinkaaritavoite 20 vuotta)
  - eivät ole oikeudellisia toimijoita (Y-tunnus) - ei sopimusten teko mahdollisuutta, työnantajaroolia, IPR omistusta
  - jonkin / joidenkin yliopistojen ja ko. palvelutuotannon rajat hämärtyvät. Houstina toimiva yliopisto todennäköisesti päättyy subventoimaan palvelua ja kantamaan muita suurempaa riskiä

Koonti 3/3: Miksi inhouse yritys

- Yliopistojen yhteisten palveluiden tuottajakentälle on jo syntynyt yliopisto-omisteisia yrityksiä esim. Unigrafia ja Certia, joissa on vaihtelevasti mukana eri yliopistokokoonpanoja
  - Tomijakentältä puuttuu ydintoimintoihin (opetus ja tutkimus) fokusoituva inhouse yritys yhteispalveluja varten
  - Olemassa olevista yrityksistä puuttuu opintohallinnon toimialatuntemus
  - Ydintoimintoja tukevissa palveluissa, joissa ei ole todellisia palvelumarkkinoita, strategiset valinnat tehdään todennäköisesti eri perustein.

Tavoitteet

- Yrityksen toimintamallin tulee olla vakaa ja toimiva pitkälle tulevaisuuteen
  - kyseessä yksi strategisesti tärkeimmistä yliopiston järjestelmistä
- Yritys rakennetaan sellaiseksi muut korkeakoulut voivat tulla siihen mukaan käyttämään palveluja helposti
  - taloudelliset ja toiminnalliset synergiahyödyt järjestelmän ylläpidossa ja jatkokehityksessä sekä opintohallinnon prosesseissa korkeakoulujen sisällä ja välillä

Jos em. onnistuu:

- Yritys voi jatkossa ottaa ylläpidettäväkseen jo olemassa olevia muita opintohallinnon palveluja ja kehittää uusia
- Yrityksen puitteissa voidaan sopia myös seuraavasta mahdollisesta laajentumisstrategiasta synergiahyötyjen

Aikataulu

- OTM kehitystyö siirretään mahdollisimman nopeasti hallinnoitavaksi inhouse yritykseen
  - Tavoite maaliskuu 2015
  - Eteneminen kuitenkin pienin askelin – alussa yhtiö mahdollisesti vain hallinnoi yhteistä hankintaa

Perustelut aikataululle

- Hankkeesta on jo syntyneet ensimmäiset moduulit, jotka tarvitsevat ylläpito- ja jatkokehityspalvelut
  - Palvelukokonaisuus pysyy ehyenä
- Myös kehitystyön hankinnan siirtäminen yrityksestä palveluna ostettavaksi tuottaa etuja
  - Hankkeen toimittajasopimushallintoa ja toimittajaohjausta voidaan tehostetaa nykyisestä mutkikkaasta 3 (yliopistot) + 1(hankekonsortio) organisaation ohjausmallista
  - Hankkeen talous ja syntyvät IPR:t saadaan yritykseen ennen kuin niiden hallinta yliopistojen välillä edelleen mutkistuu

Valmistelun kohteena nyt

- Taloudelliset puitteet
  - Yrityksen omistusmalli
  - Yrityksen ansaintalogiikan määrittäminen talouskäytäntöjen pohjalta
  - Palveluiden hinnoittelumallin määrittäminen talouskäytäntöjen pohjalta
  - Yrityksen toiminnan laajuuden määrittely lähtötilanteessa
  - Pääomitus (tarve riippuu ansaintalogiikasta)
  - Periaatteet tehdyn työn arvottamisesta ja vaikutuksesta palveluiden hinnoitteluun
- Oikeudelliset puitteet
  - Ehdot omistuspohjan laajentumiselle
  - Ehdot osakkaan poistumiselle
  - Päätöksentekomalli, erityisesti määräänemmistöpäätökset
  - Immateriaalioikeudet ja tulosten käytön periaatteet
  - Muut perustajaosakkaiden aseman kannalta oleelliset ehdot
- Tulokset sisällytetään yhtiöjärjestykseen ja osakassopimukseen

Keskeisiä ratkaistavia asioita

- Inhouse aseman turvaaminen kun käyttäjiä on useita
  - Laki ei anna yksiselitteistä tulkintaa
- Palvelun hinnoittelu
  - Investointi poistona?
  - Ylläpitokehityksen kustannukset 5%?
- Yrityksen investointikyky jatkossa
  - uudet modulit tai tuotteet
  - järjestelmän isommat "peruskorjaukset"
→ Olennaista, että yrityksellä olisi itsellään jatkossakin investointikykyä, jolloin asiakastarpeisiin pystytään vastaamaan nykyistä huomattavasti nopeammin ja ketterämmin.
- Yrityksen hallinnointi
  - Osakeyhtiölaki perustana
  - Hallitus ei edustuksellinen – asiantuntijoita?
  - "Monopoliaseman hallintakeinot"
  - Asiakasohjauksen mallit = palveluyritys